

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «ЕКОНОМІКО-ПРАВНИЧИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Олена ГРИБАНОВА

«28» вересня 2024

ЦИВІЛЬНЕ ТА СІМЕЙНЕ ПРАВО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки фахових молодших бакалаврів

галузі знань: 23 соціальна робота

спеціальності: 231 соціальна робота

освітньо-професійної програми: соціальна робота

Укладач Ольга КРАВЧЕНКО

Обговорено та ухвалено
на засіданні циклової комісії соціальної
роботи, педагогіки та адвокатури
Протокол № 1 від «28» серпня 2024

Голова ЦК Олена МАЛОВІЧКО
(підпис) (ім'я, прізвище)

Ухвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «18» вересня 2024
Заступник директора з НМР

 Альона ХОДАКОВСЬКА
(підпис)

2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	
Кількість кредитів - 3	Галузь знань 23 Соціальна робота (шифр і назва)	Нормативна	
Розділів – 2	Спеціальність 231 Соціальна робота (шифр і назва)	Рік підготовки: 3	
Загальна кількість годин - 90		6 -й сем	
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття освіти: – 4 год	Освітньо-професійна програма Соціальна робота (якщо програм декілька, вписати назви усіх програм)	14 год.	
		Практичні, семінарські	
		16 год.	
		Лабораторні	
	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год	
		Вид контролю:	
залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Цивільне та сімейне право» є оволодіння знаннями теоретичних положень цивільного та сімейного права, нормативно-правових актів щодо цивільних та сімейних відносин, набуття вмінь правильного їх тлумачення та застосування на практиці.

У разі успішного завершення курсу здобувач освіти набуває **програмні компетентності** (з ОПП):

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК 1. Здатність розуміти сутність, напрямки та види соціальної роботи.

СК 2. Здатність використовувати на практиці знання нормативно-правових актів соціальної роботи і соціального забезпечення.

СК 5. Здатність виявляти потреби населення у соціальних послугах.

СК 6. Здатність організовувати та контролювати надання соціальних послуг.

СК 7. Здатність визначати шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

Програмні результати навчання, які досягаються за допомогою вивчення дисципліни (з ОПП):

РН 3. Розв'язувати типові задачі в професійній діяльності.

РН 7. Застосовувати на практиці нормативно-правові акти з питань надання соціальних послуг.

Міждисциплінарні зв'язки.

Цивільне та сімейне право має прямий вплив на формування правових відносин у суспільстві, які визначають взаємовідносини між громадянами, їх права та обов'язки в родині й суспільстві. Ці питання мають значення для захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні.

Права і свободи людини та громадянина є основоположною складовою всіх юридичних дисциплін. Вони напряду пов'язані з трудовим правом, яке регулює трудові відносини, захист прав працівників, умови праці, соціальні гарантії та механізми вирішення трудових спорів.

Безпека життєдіяльності та охорона праці є важливою складовою для кожного фахівця. Закони та норми охорони праці пов'язані з забезпеченням права на **безпечні умови праці**, що також регулюється трудовим законодавством.

Трудове право підкреслює важливість зв'язку з **Соціальною роботою з вразливими групами**. Соціальні працівники повинні враховувати як правові аспекти, так і забезпечення безпеки людей, з якими вони працюють, особливо в умовах надзвичайних ситуацій.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

ТЕМА 1 ПРЕДМЕТ, МЕТОД, СИСТЕМА ТА ДЖЕРЕЛА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

Об'єктивність поділу права на приватне і публічне. Поняття цивільного права як приватного права. Предмет та метод цивільного права. Функції цивільного права. Принципи цивільного права. Система цивільного права. Поняття, предмет та методи цивільного права як науки. Цивільне право як навчальна дисципліна. Поняття та види джерел цивільного права. Поняття та види актів цивільного законодавства. Конституція України як основа цивільного законодавства. Цивільний кодекс України як основний акт цивільного законодавства. Закони України як акти цивільного законодавства України. Регулювання цивільних відносин актами Президента України. Постанови Кабінету Міністрів України як акти цивільного законодавства. Особливості актів інших органів державної влади України, органів влади Автономної Республіки Крим, що регулюють цивільні відносини. Забезпечення верховенства норм Цивільного кодексу України. Цивільно-правовий договір як джерело цивільного права. Міжнародні договори як джерела цивільного права. Звичай як джерела цивільного права. Дія цивільного

законодавства у часі, просторі та за колом осіб. Аналогія закону та аналогія права. Тлумачення цивільно-правових норм.

ТЕМА 2 ЦИВІЛЬНІ ПРАВОВІДНОСИНИ

Поняття цивільного правовідношення. Елементи цивільного правовідношення. Суб'єкти цивільних правовідносин. Об'єкти цивільних правовідносин. Зміст цивільних правовідносин. Поняття та зміст суб'єктивних прав та обов'язків. Види цивільних правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин. Поняття фізичної особи. Цивільна правоздатність фізичної особи. Виникнення і припинення цивільної правоздатності фізичної особи. Обсяг цивільної правоздатності фізичної особи. Нікчемність правочинів та недійсність актів, що обмежують можливість фізичної особи мати не заборонені законом цивільні права та обов'язки. Співвідношення цивільної правоздатності та суб'єктивного цивільного права. Цивільна дієздатність фізичної особи та її обсяг. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Визнання фізичної особи недієздатною. Опіка та піклування. Місце проживання фізичної особи та його цивільно-правове значення. Підстави, порядок та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою. Акти цивільного стану. Фізична особа – підприємець. Принципи та умови здійснення підприємницької діяльності фізичною особою. Цивільно-правова відповідальність фізичної особи-підприємця. Управління майном, що використовується для підприємницької діяльності органом опіки та піклування. Банкрутство фізичної особи-підприємця. Поняття юридичної особи приватного права та її ознаки. Класифікація юридичних осіб. Створення юридичної особи. Установчі документи юридичних осіб. Державна реєстрація юридичних осіб. Індивідуалізація юридичної особи. Місцезнаходження юридичної особи. Найменування юридичної особи. Комерційне (фірмове) найменування підприємницьких товариств. Використання юридичними особами торговельних марок та географічних зазначень товарів (продукції), послуг, робіт, які вони випускають, надають, виконують. Цивільна правоздатність та цивільна дієздатність юридичних осіб. Органи юридичної особи та їх види. Організаційно-правові форми юридичних осіб. Товариства та установи. Підприємницькі товариства. Господарське товариство та його види. Створення господарських товариств однією особою. Виробничий кооператив. Непідприємницькі товариства та їх види. Правовий статус установ. Філії та представництва юридичної особи. Припинення юридичних осіб. Припинення юридичної особи у формі правонаступництва (злиття, приєднання, поділ та перетворення). Припинення юридичної особи у формі ліквідації. Добровільний порядок ліквідації юридичної особи. Припинення юридичної особи у формі ліквідації через процедуру банкрутства. Виділ юридичної особи. Правові форми участі держави, Автономної Республіки Крим, територіальних громад у цивільних відносинах. Органи та представники, через яких діють у цивільних відносинах держава, Автономна Республіка Крим та територіальні громади. Відповідальність за зобов'язаннями держави, Автономної Республіки Крим та територіальних громад.

ТЕМА 3 ОБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ

Поняття та види об'єктів цивільних прав. Матеріальні та нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав. Речі та їх класифікація. Складові частини речі та складна річ. Головна річ та її приналежність. Продукція, плоди та доходи. Майно. Підприємство (єдиний майновий комплекс). Гроші. Валютні цінності як об'єкти цивільних правовідносин. Цінні папери та їх ознаки. Групи та види цінних паперів. Оборотоzдатність цінних паперів. Цінні папери на пред'явника, іменні та ордерні цінні папери. Порядок передачі прав за цінними паперами. Документарні та бездокументарні цінні папери. Дії та послуги як об'єкти цивільних правовідносин. Нематеріальні блага: результати інтелектуальної, творчої діяльності людини, інформація. Особисті немайнові блага фізичної особи. Поняття, ознаки і класифікація особистих немайнових прав. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи та соціальне буття

фізичної особи. Особисті немайнові права юридичних осіб. Обмеження особистих немайнових прав. Здійснення та захист особистих немайнових прав.

ТЕМА 4 ПРАВОЧИНИ

Поняття правочину та його ознаки. Види правочинів. Умови дійсності правочинів. Законність змісту правочину. Здатність осіб до вчинення правочину. Форма вчинення правочину, її види. Захист прав та інтересів малолітніх, неповнолітніх чи непрацездатних дітей при вчиненні правочину їх батьками (усиновлювачами). Презумпція правомірності правочину. Державна реєстрація правочину та її значення. Місце вчинення правочину. Тлумачення змісту правочину. Відмова від правочину. Поняття та види недійсних правочинів. Правові наслідки недійсності правочину. Момент, з якого правочин вважається недійсним. Правові наслідки недійсності окремих частин правочину.

ТЕМА 5 ПРЕДСТАВНИЦТВО

Поняття та види представництва. Значення інституту представництва. Підстави виникнення представництва та його види. Представництво за законом. Представництво на підставі акту органу юридичної особи. Договірне представництво. Представництво за довіреністю. Комерційне представництво. Передоручення. Повноваження представника. Вчинення правочинів з перевищенням повноважень. Поняття і види довіреності. Форма та строк довіреності. Довіреність юридичної особи. Припинення представництва за довіреністю. Скасування довіреності. Відмова представника від вчинення дій, які були визначені довіреністю.

ТЕМА 6 ЗДІЙСНЕННЯ СУБ'ЄКТИВНИХ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ І ВИКОНАННЯ ЦИВІЛЬНИХ ОBOB'ЯЗКІВ.

Поняття здійснення цивільних прав та виконання цивільних обов'язків. Межі здійснення цивільних прав. Зловживання правом. Виконання цивільних обов'язків. Право на захист цивільних прав та інтересів. Захист цивільних прав та інтересів судом. Захист цивільних прав та інтересів Президентом України, органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування. Захист цивільних прав нотаріусом. Самозахист суб'єктивних цивільних прав та інтересів. Визнання незаконним правового акта органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування.

ТЕМА 7 ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Поняття, ознаки та функції цивільно-правової відповідальності. Види та форми цивільно-правової відповідальності. Підстави та умови цивільно-правової відповідальності. Цивільно-правова відповідальність незалежно від наявності вини. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності.

ТЕМА 8 СТРОКИ ТА ТЕРМІНИ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ. ПОЗОВНА ДАВНІСТЬ

Поняття та визначення строку та терміну. Види цивільно-правових строків та термінів. Початок перебігу та закінчення строку. Порядок вчинення дій в останній день строку. Поняття, значення і види дії позовної давності. Зміна тривалості позовної давності. Обчислення позовної давності. Початок перебігу, зупинення і переривання позовної давності. Перебіг позовної давності у разі залишення позову без розгляду. Застосування позовної давності до додаткових вимог. Наслідки спливу позовної давності. Поновлення позовної давності. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

ТЕМА 9 ПРАВО ВЛАСНОСТІ ТА ІНШІ РЕЧОВІ ПРАВА

Загальна характеристика речового права. Види речових прав. Право власності. Суб'єкти права власності. Право власності Українського народу. Публічна і приватна власність. Поняття права приватної власності. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти

права приватної власності. Об'єкти права власності. Зміст права власності. Правомочності власника. Обов'язки власника. Загальні засади здійснення права власності. Межі права власності та підстави його обмеження. Поняття і види підстав набуття права власності: первісні та похідні, загальні та спеціальні. Набуття права власності: юридичною особою публічного права; добросовісним набувачем на майно, відчужене особою, яка не мала на це право; на новостворене майно; на перероблену річ; на безхазяйну річ; на рухому річ, від якої власник відмовився; на знахідку; на бездоглядну домашню тварину; на скарб; шляхом привласнення загальнодоступних дарів природи; за набувальною давністю; в результаті приватизації державного майна та майна, що є в комунальній власності. Момент набуття права власності. Момент набуття права власності за договором. Правовстановлюючі документи. Підстави припинення права власності. Відчуження власником свого майна. Відмова власника від права власності. Припинення права власності особи на майно, яке за законом не може їй належати. Припинення права власності внаслідок знищення майна. Примусове відчуження земельних ділянок приватної власності, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, з мотивів суспільної необхідності. Викуп пам'яток культурної спадщини. Реквізиція. Конфіскація. Інші підстави припинення права власності. Поняття та види права спільної власності. Право спільної часткової власності. Порядок визначення часток у праві спільної часткової власності. Здійснення права спільної часткової власності. Тягар утримання майна, що є у спільній частковій власності, та визначення приналежності плодів, продукції і доходів від його використання. Право співвласника розпорядитися своєю часткою у праві спільної часткової власності. Переважне право купівлі частки у праві спільної часткової власності. Виділ частки із майна, що є у спільній частковій власності. Припинення права на частку у спільному майні за вимогою інших співвласників. Поділ майна, що є у спільній частковій власності. Право спільної сумісної власності та його здійснення. Виділ частки із майна, що є у спільній сумісній власності. Поділ майна, що є у спільній сумісній власності. Загальні засади захисту права власності. Речово-правові способи захисту права власності. Витребування майна від особи, яка незаконно заволоділа ним (віндикаційний позов), та розрахунки при цьому. Особливості витребування майна від добросовісного набувача. Витребування грошей та цінних паперів. Захист права власності від порушень, не пов'язаних із позбавленням володіння (негаторний позов). Визнання права власності. Визнання незаконним правового акту, що порушує право власності. Особливості відшкодування шкоди, завданої власникові земельної ділянки, житлового будинку, інших будівель у зв'язку із зниженням їх цінності. Зобов'язально-правові способи захисту права власності. Загальна характеристика речових прав на чуже майно, їх види. Право володіння чужим майном: суб'єкти, підстави виникнення та припинення. Обов'язок недобросовісного володільця щодо повернення майна особі, яка має на нього право власності чи інше право, або яка є добросовісним володільцем. Право обмеженого користування чужим майном (сервітут). Суб'єкти, об'єкти, види та зміст сервітуту, порядок його встановлення та припинення. Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис). Підстави виникнення та припинення. Строк договору про надання права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб. Права та обов'язки власника земельної ділянки, наданої у користування для сільськогосподарських потреб, та землекористувача. Право землекористувача на відчуження права користування земельною ділянкою. Поняття та підстави виникнення права користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій). Права та обов'язки власника земельної ділянки, наданої для забудови, та землекористувача. Підстави та правові наслідки припинення права користування земельною ділянкою для забудови.

ТЕМА 10 СПАДКОВЕ ПРАВО

Поняття та види спадкування. Відкриття спадщини. Час і місце відкриття спадщини. Спадкоємці. Право на спадкування, усунення від права на спадкування. Склад

спадщини. Права та обов'язки осіб, які не входять до складу спадщини. Особливості спадкування окремих об'єктів. Спадкування обов'язку відшкодувати майнову шкоду (збитки) та моральну шкоду, яка була завдана спадкодавцем. Обов'язок спадкоємців відшкодувати витрати на утримання, догляд, лікування та поховання спадкодавця. Поняття заповіту та право на заповіт. Види заповіту. Форма заповіту. Права заповідача. Заповідальний відказ. Покладення. Встановлення сервітуту у заповіті. Право на обов'язкову частку у спадщині. Підпризначення спадкоємця. Скасування та зміна заповіту. Недійсність заповіту. Спадкування частини спадщини, що не охоплена заповітом. Виконання заповіт. Спадкування за законом. Поняття спадкування за законом і коло спадкоємців за законом. Черговість спадкування за законом. Зміна черговості одержання права на спадкування. Спадкування за правом представлення. Розмір частки у спадщині спадкоємців за законом. Здійснення права на спадкування. Прийняття спадщини. Поділ спадщини між спадкоємцями. Спадкова трансмісія. Відмова від прийняття спадщини. Відповідальність спадкоємців за борги спадкодавця. Відшкодування витрат, які падають на спадкоємця. Охорона спадкового майна та управління ним. Оформлення права на спадщину. Відумерлість спадщини. Поняття, предмет та форма спадкового договору. Сторони в договорі, їх права і обов'язки. Забезпечення виконання та розірвання спадкового договору.

ТЕМА 11 ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Поняття права інтелектуальної власності та його загальна характеристика. Підстави виникнення (набуття) права інтелектуальної власності. Поняття авторського права. Об'єкти та суб'єкти авторського права. Співавторство. Виникнення авторського права. Особисті немайнові та майнові права автора, строки їх чинності та наслідки припинення. Поняття і види суміжних прав. Об'єкти та суб'єкти суміжних прав. Порушення авторських і суміжних прав, порядок і способи їх захисту. Поняття патентного права. Винахід, корисна модель, промисловий зразок як об'єкти патентного права. Суб'єкти патентного права. Патент та його види. Майнові права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель та промисловий зразок, строки їх чинності. Підстави та правові наслідки припинення чинності патенту та визнання його недійсним. Право по-переднього користувача на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Право інтелектуальної власності на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Поняття комерційного (фірмового) найменування. Поняття торговельної марки. Право інтелектуальної власності на географічне зазначення та його зміст. Право інтелектуальної власності на наукове відкриття, на компонування інтегральної мікросхеми, на раціоналізаторську пропозицію, на сорт рослин, породу тварин, на комерційну таємницю.

ТЕМА 12. ЗОБОВ'ЯЗАЛЬНЕ ПРАВО.

Поняття, загальна характеристика та функції зобов'язального права. Співвідношення зобов'язального та речового права. Система зобов'язального права. Поняття зобов'язання, його зміст та підстави виникнення. Суб'єкти у зобов'язанні. Заміна сторін у зобов'язанні. Третя особа у зобов'язанні. Види зобов'язань. Договірні та позадоговірні зобов'язання. Грошові зобов'язання. Поняття та загальні умови виконання зобов'язання. Суб'єкти виконання зобов'язання. Предмет виконання зобов'язання. Спосіб, строк (термін) та місце виконання зобов'язання. Підтвердження виконання зобов'язання. Загальна характеристика видів забезпечення виконання зобов'язання (зобов'язань). Неустойка. Завдаток. Порука. Гарантія. Застава. Притримання. Поняття та загальна характеристика припинення зобов'язань. Підстави припинення зобов'язань. Виконання зобов'язання. Передання боржником кредиторів відступного. Зарахування зустрічних однорідних вимог. Припинення зобов'язань за домовленістю сторін. Новація і сфера її застосування. Припинення зобов'язань шляхом прощення боргу. Неможливість виконання зобов'язання як підстава для його припинення. Поєднання боржника і кредитора в одній особі як підстава припинення зобов'язання. Смерть фізичної особи або

ліквідація юридичної особи – підстава припинення зобов'язання. Поняття та правові наслідки порушення зобов'язання. Одностороння відмова від зобов'язання. Розірвання договору. Поняття та умови відповідальності за порушення зобов'язання. Підстави звільнення від відповідальності за порушення зобов'язання. Відповідальність за порушення грошового зобов'язання.

ТЕМА 13 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ДОГОВІР

Поняття, загальна характеристика та значення цивільно-правового договору. Свобода договору та її межі. Види договорів. Публічний договір. Договір приєднання. Попередній договір. Договір на користь третьої особи. Змішаний договір. Зміст договору. Форма договору. Порядок та стадії укладення договору. Оферта. Акцепт. Переддоговірні спори. Укладення договорів на біржах, аукціонах, конкурсах. Зміна та розірвання договору.

ТЕМА 14 ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, ЩО ВИНИКАЮТЬ У ЗВ'ЯЗКУ З ПЕРЕДАЧЕЮ МАЙНА У ВЛАСНІСТЬ

Загальні положення про договір купівлі-продажу. Права та обов'язки сторін за договором. Правові наслідки порушення умов договору. Види договорів купівлі-продажу. Договір роздрібною купівлі-продажу та його види. Договір купівлі-продажу підприємства. Договір поставки. Договір контрактації сільськогосподарської продукції. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу. Договір міни. Поняття, предмет, форма договору дарування та його види. Права та обов'язки сторін за договором. Договір дарування з умовою передання дарунку у майбутньому. Договір дарування з покладенням на обдарованого обов'язку на користь третьої особи. Розірвання договору на вимогу дарувальника. Поняття, предмет та форма договору про пожертву. Сторони за договором про пожертву. Права жертвувача. Поняття, предмет, форма договору ренти. Сторони в договорі ренти, їх права та обов'язки. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження майна, переданого під виплату ренти. Поняття, предмет, форма договору довічного утримання (догляду). Сторони в договорі, їх права та обов'язки. Забезпечення виконання договору. Припинення договору. Правові наслідки розірвання договору. Перехід прав та обов'язків за договором.

ТЕМА 15 ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, ЩО ВИНИКАЮТЬ У ЗВ'ЯЗКУ З ПЕРЕДАЧЕЮ МАЙНА У КОРИСТУВАННЯ

Поняття, предмет та строк договору найму. Сторони в договорі найму, їх права та обов'язки. Права третіх осіб на річ, яка передана у найм. Правові наслідки зміни власника речі, переданої у найм. Піднайм. Припинення договору найму. Окремі види договору найму (оренди). Договір прокату. Договір найму (оренди) земельної ділянки. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди. Договір найму (оренди) транспортного засобу. Договір лізингу та його види. Поняття договору найму (оренди) житла та його види. Предмет та форма договору комерційного найму (оренди) житла. Сторони в договорі, їх права та обов'язки. Строк договору. Договір піднайму житла. Заміна наймача у договорі. Підстави та правові наслідки розірвання договору. Поняття, предмет, форма та строк договору позички. Зміст договору позички. Розірвання договору. Припинення договору.

ТЕМА 16 ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, ЩО ВИНИКАЮТЬ У ЗВ'ЯЗКУ З ВИКОНАННЯМ РОБІТ

Поняття та види договору підяду. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Строки в договорі. Порядок оплати роботи. Розрахунки між сторонами у разі випадкового знищення предмету договору або неможливості закінчення роботи. Якість та гарантії якості роботи. Види договору підяду. Договір побутового підяду. Договір будівельного підяду. Договір підяду на проведення проектних та пошукових робіт.

ТЕМА 17 ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З НАДАННЯМ ПОСЛУГ

Поняття та види договорів про надання послуг. Умови договорів про надання послуг. Сторони договору, їх права та обов'язки. Виконання договору про надання послуг. Загальні положення про перевезення. Система транспортних договорів. Договір перевезення вантажу. Порядок укладення та форма договору. Сторони в договорі, їх права та обов'язки. Довгостроковий договір. Договір чартеру (фрахтування). Особливості перевезення вантажу різними видами транспорту. Договір повітряного перевезення вантажу. Договір перевезення вантажу внутрішніми річковими шляхами. Договір перевезення вантажу автомобільним транспортом. Договір залізничного перевезення вантажів. Договір морського перевезення вантажу. Відповідальність сторін за порушення умов договору. Претензії і позови в транспортних зобов'язаннях. Договір перевезення пасажирів та багажу. Права і обов'язки сторін за договором. Поняття та загальна характеристика договору транспортного експедирування. Елементи договору транспортного експедирування. Права та обов'язки сторін. Припинення договору. Відповідальність сторін. Поняття, предмет та форма договору зберігання. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Зберігання речей, ви- значених родовими ознаками. Відповідальність зберігача за договором зберігання. Договір складського зберігання. Складські документи. Спеціальні види зберігання. Особливості зберігання в ломбардах, у банківських сейфах, в камерах схову організацій транспорту, у гардеробі організацій та у готелях. Договір зберігання автотранспортного засобу. Зберігання речей пасажирів під час його перевезення. Зберігання речей, що є предметом спору. Договір охорони. Поняття договору доручення. Сторони договору доручення, їх права та обов'язки. Строк договору. Припинення до- говору та його наслідки. Поняття та умови договору комісії. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Виконання договору. Субкомісія. Поняття, предмет та форма договору управління майном. Істотні умови договору. Строк договору. Сторони в договорі, їх права і обов'язки. Відповідальність управителя. Припинення договору.

ТЕМА 18 ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З НАДАННЯМ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Поняття і значення страхування. Об'єкти та види страхування. Співстрахування. Перестрахування. Суб'єкти страхових відносин. Поняття, предмет та форма договору страхування. Сторони у договорі страхування, їх права та обов'язки. Укладення договору страхування на користь третьої особи. Істотні умови договору. Припинення договору страхування. Недійсність до- говору страхування. Договір страхування майна. Договір страхування цивільної відповідальності. Поняття і види зобов'язань з особистого страхування. Страхування життя. Страхування від нещасних випадків і захворювань. Медичне страхування. Обов'язкове страхування. Поняття, предмет та форма договору позики. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Виконання договору позики. Поняття, сторони та форма кредитного договору. Права та обов'язки сторін за договором. Комерційний кредит. Поняття, сторони та форма договору банківського вкладу. Види банківських вкладів. Договір банківського вкладу на користь третьої особи. Виконання і припинення договору банківського вкладу. Поняття та предмет договору банківського рахунка. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Відповідальність банку за неналежне виконання операцій за рахунком клієнта. Обмеження права розпорядження рахунком. Розірвання договору банківського рахунка. Банківська таємниця. Поняття та предмет договору факторингу. Сторони в договорі факторингу, їх права та обов'язки. Розрахункові зобов'язання. Поняття і форми розрахунків. Правове регулювання готівкових і безготівкових розрахунків. Готівкові розрахунки як форма виконання грошових зобов'язань. Поняття, зміст та основні форми безготівкових розрахунків. Розрахунки із застосуванням платіжних доручень. Розрахунки за акредитивом. Поняття та види акредитивів. Розрахунки за інкасовими дорученнями. Розрахунки із застосуванням розрахункових чеків.

ТЕМА 19 НЕДОГОВІРНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Зобов'язання з публічної обіцянки винагороди та їх види. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу. Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу. Зміна умов та відмова від проведення конкурсу. Поняття та призначення зобов'язань, що виникають при вчиненні дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Умови відшкодування витрат, понесених особою при веденні чужих справ без доручення. Поняття та призначення зобов'язань, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи. Суб'єкти зобов'язань та умови виникнення цих зобов'язань. Відшкодування шкоди, завданої рятівнику. Поняття та призначення зобов'язань, що виникають у зв'язку з рятуванням майна іншої особи. Суб'єкти зобов'язань. Умови відшкодування шкоди, завданої рятівнику. Поняття зобов'язань по усуненню загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. Наслідки неусунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок неусунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. Зобов'язання, що виникають внаслідок завдання шкоди. Загальні підстави відповідальності за завдану майнову шкоду. Підстави відповідальності за завдану моральну шкоду. Відшкодування шкоди, завданої особою у разі здійснення нею права на самозахист. Відшкодування шкоди, завданої прийняттям закону про припинення права власності на певне майно. Відшкодування шкоди, завданої у стані крайньої необхідності. Відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їхнім працівником чи іншою особою. Відшкодування шкоди, завданої органом державної влади, органом влади Автономної республіки Крим, органом місцевого самоврядування або їх посадовою або службовою особою. Відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу дізнання, попереднього (до- судового) слідства, прокуратури або суду. Відшкодування майнової шкоди фізичній особі, яка потерпіла від злочину. Відшкодування шкоди, завданої фізичною особою. Урахування вини потерпілого і матеріального становища фізичної особи, яка завдала шкоди. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки. Відшкодування ядерної шкоди. Відшкодування шкоди особою, яка застрахувала свою цивільну відповідальність. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг). Поняття зобов'язань, що виникають з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави (безпідставне набуття майна). Суб'єкти зобов'язань. Повернення в натурі безпідставно набутого майна. Безпідставно набуте майно, що не підлягає поверненню. Відшкодування доходів від безпідставно набутого майна і витрат на його утримання.

Розділ 2. СІМЕЙНЕ ПРАВО

ТЕМА 20. ПРЕДМЕТ, МЕТОД, СИСТЕМА ТА ДЖЕРЕЛА СІМЕЙНОГО ПРАВА.

Поняття «доктрина сімейного права», її місце в доктрині приватного права. Методологія наукових досліджень у сфері сімейного права. Предмет і метод сімейного права. Значення принципів сімейного права. Основні засади (принципи) сімейного права. Загальні положення сімейного законодавства. Система сімейного права. Місце сімейного права у правовій системі України. Поняття та види джерел сімейного права України. Сімейний кодекс – основне джерело сімейного законодавства. Цивільний кодекс у системі сімейного законодавства. Загальна характеристика інших джерел сімейного права. Звичай як джерело сімейного права в Україні. Договір як регулятор сімейних правовідносин. Переваги й межі договірного регулювання сімейних відносин. Конституція України в системі джерел сімейного законодавства. Міжнародні договори України в системі сімейного законодавства. Рішення ЄСПЛ як джерело сімейного права. Соціальні регулятори сімейних відносин (традиції, положення канонічного права, моральні засади суспільства).

ТЕМА 21 СІМЕЙНІ ПРАВОВІДНОСИНИ.

Поняття та види сімейних правовідносин. Підстави виникнення, зміни і припинення сімейних правовідносин. Суб'єкти сімейних правовідносин. Кровне споріднення, ступені споріднення. Правове значення свояцтва. Здійснення сімейних прав і виконання сімейних обов'язків. Захист сімейних прав і інтересів. Строки в сімейному праві. Застосування позовної давності до сімейно-правових спорів.

ТЕМА 22 ШЛЮБ.

Поняття шлюбу та його правова природа. Умови й порядок укладення шлюбу. Державна реєстрація шлюбу та її правові наслідки. Умови й порядок укладення шлюбу за законодавством України та країн ЄС. Умови та порядок укладення шлюбу в мусульманській доктрині сімейного права. Умови й порядок укладення шлюбу у Великій Британії та США. Цивільне партнерство як законний спосіб реєстрації союзу та його наслідки. Заручини. Зобов'язання наречених у разі відмови від вступу в шлюб. Перешкоди до укладення шлюбу. Порядок укладення шлюбу. Державна реєстрація шлюбу та її правове значення. Заява про реєстрацію шлюбу. Час, місце і порядок реєстрації шлюбу. Визнання шлюбу неукладеним. Поняття і правова природа недійсності шлюбу. Підстави недійсності шлюбу. Абсолютна й відносна недійсність шлюбу. Визнання судом шлюбів недійсними. Особи, які мають право на звернення до суду з позовом про визнання шлюбу недійсним. Порядок анулювання актового запису про шлюб і визнання шлюбу недійсним. Момент, з якого шлюб є недійсним. Правові наслідки недійсності шлюбу. Поняття й підстави припинення шлюбу. Розірвання шлюбу органом державної реєстрації актів цивільного стану. Розірвання шлюбу за рішенням суду. Правові наслідки розірвання шлюбу. Режим окремого проживання подружжя.

ТЕМА 23 ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ Й МАЙНОВІ ПРАВОВІДНОСИНИ ПОДРУЖЖЯ

Види особистих немайнових прав: право на материнство й батьківство; право дружини і чоловіка на повагу до своєї індивідуальності; право на зміну прізвища; право на розподіл обов'язків і спільне вирішення питань життя сім'ї; право на свободу й особисту недоторканність. Гарантії особистих немайнових прав подружжя, встановлені сімейним законодавством України. Майнові правовідносини подружжя: поняття, зміст, особливості, види. Правовідносини подружжя з приводу майна. Особливості реалізації права власності на особисте майно подружжя. Правовий режим спільного майна подружжя. Презумпція спільності майна. Особливості правового режиму окремих об'єктів. Визначення моменту виникнення права спільної власності подружжя на майно, набуте в шлюбі. Здійснення подружжям права спільної сумісної власності. Укладення подружжям договорів між собою, а також з іншими особами щодо спільного майна. Поділ спільного майна подружжя. Способи, порядок поділу й визначення розмірів часток кожного з них. Особливості звернення стягнення на майно, що є у спільній власності подружжя. Правовідносини подружжя по утриманню. Аліментні зобов'язання подружжя. Особистий характер аліментних правовідносин подружжя. Загальні підстави виникнення аліментних зобов'язань між подружжям. Спеціальні підстави виникнення аліментних зобов'язань подружжя. Способи надання утримання одному з подружжя. Правовий режим майна чоловіка й жінки, які проживають однією сім'єю, але не перебувають у шлюбі між собою. Здійснення подружжям права спільної сумісної власності. Укладення подружжям договорів між собою, а також з іншими особами щодо спільного майна. Право подружжя на розпорядження майном і часткою у майні, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя. Договірний режим майна подружжя. Шлюбний договір: зміст, форма і час дії. Зміна умов шлюбного договору. Розірвання шлюбного договору й визнання його не-дійсним. Правовідносини подружжя по утриманню. Співвідношення понять «аліменти» і «утримання». Загальні й спеціальні

підстави виникнення зобов'язань подружжя по утриманню. Способи надання утримання. Договір подружжя про надання утримання.

ТЕМА 24 ВИЗНАЧЕННЯ ПОХОДЖЕННЯ ДІТЕЙ. ЗАГАЛЬНІ ПІДСТАВИ ВИНИКНЕННЯ ПРАВ Й ОBOB'ЯЗКІВ БАТЬКІВ І ДІТЕЙ.

Загальні підстави виникнення прав й обов'язків батьків і дітей. Походження як підстава виникнення правовідносин між батьками й дітьми. Правила реєстрації народження дитини. Презумпція шлюбного походження дитини. Визначення походження дитини від матері й батька, які перебувають у шлюбі між собою. Визначення походження дитини, батьки якої не перебувають у шлюбі між собою (за законодавством України та країн ЄС). Оспорювання батьківства та материнства. Добровільне визнання батьківства. Підстави, суб'єкти та порядок судового визнання батьківства. Встановлення факту батьківства (материнства). Особливості судового розгляду справ про оспорювання батьківства (материнства). Випадки застосування репродуктивних технологій, що зобов'язують подружжя зареєструвати себе батьком матір'ю дитини, народженої в результаті такого втручання в репродуктивну функцію. Зобов'язання інших, залучених до цього, осіб (донорів сперми, донорів зародка, жінку, яка виношує дитину, зачату подружжям) не вживати заходів щодо встановлення власного батьківства в разі пред'явлення таких вимог. Загальні підстави виникнення прав й обов'язків батьків і дітей. Правовідносини батьків і дітей з приводу майна. Роздільне та спільне сумісне майно батьків і дітей. Особливості управління майном дітей. Використання доходу від майна дітей.

ТЕМА 25 АЛІМЕНТНІ ПРАВОВІДНОСИНИ БАТЬКІВ ЩОДО ДІТЕЙ.

Аліментні правовідносини батьків і дітей. Підстави виникнення зобов'язань з утримання батьками дітей і повнолітніх непрацездатних синів, дочок. Способи надання утримання. Обставини, які враховуються при визначенні розміру аліментів. Зміна розміру аліментів. Стягнення аліментів за минулий час і заборгованості за аліментами. Відповідальність за прострочення сплати аліментів. Обов'язок батьків утримувати повнолітніх дітей та його виконання. Припинення обов'язку батьків утримувати дитину. Обов'язок повнолітніх дітей утримувати батьків і його виконання. Звільнення сина, дочки від обов'язку утримувати матір, батька.

ТЕМА 26 ФОРМИ ВЛАШТУВАННЯ ДІТЕЙ СИРИТ І ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ

Встановлення опіки і піклування над дітьми. Права дитини, над якою встановлено опіку або піклування. Права й обов'язки опікунів і піклувальників. Припинення опіки і піклування над дітьми. Звільнення опікунів і піклувальників дитини від їх обов'язків. Поняття і сутність усиновлення. Суб'єкти відносин у сфері усиновлення. Визнання усиновлення недійсним. Скасування усиновлення. Позбавлення усиновлювача батьківських прав. Колізійні питання усиновлення. Поняття патронату над дітьми, його відмінність від інших форм влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування. Поняття прийомної сім'ї, її значення у влаштуванні дітей, позбавлених батьківського піклування. Особи, які можуть бути прийомними батьками, їх правовий статус. Дитячий будинок сімейного типу: поняття, значення й порядок перебування дітей. Підстави, порядок і правові наслідки припинення діяльності дитячого будинку сімейного типу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л	с/п	лаб.	сам.роб. інд.завд.
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Цивільне право					
Тема 1. Предмет, метод, система і джерела цивільного права	4	1	-	-	3
Тема 2. Цивільні правовідносини	4	1	2	-	1
Тема 3 Об'єкти цивільних прав	2	-	-	-	2
Тема 4 Правочини.	6	2	2	-	2
Тема 5 Представництво	4	-	2	-	2
Тема 6 Здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків.	2	-	-	-	2
Тема 7 Цивільно-правова відповідальність.	2	-	-	-	2
Тема 8 Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність.	2	-	-	-	2
Тема 9 Право власності та інші речові права.	6	2	2	-	2
Тема 10 Спадкове право.	4	-	-	-	4
Тема 11 Право інтелектуальної власності.	2	-	-	-	2
Тема 12 Зобов'язальне право	2	-	-	-	2
Тема 13 Загальні положення про договір	4	2	-	-	2
Тема 14 Зобов'язання, що виникають у зв'язку з передачею майна у власність.	2	-	-	-	2
Тема 15 Зобов'язання, що виникають у зв'язку з передачею майна у користування.	2	-	-	-	2
Тема 16 Зобов'язання, що виникають у зв'язку з виконанням робіт	2	-	-	-	2
Тема 17 Зобов'язання, що виникають у зв'язку з наданням послуг	2	-	-	-	2
Тема 18 Зобов'язання, що виникають у зв'язку з наданням фінансових послуг..	2	-	-	-	2
Тема 19 Недоговірні зобов'язання.	2	-	-	-	2
Разом за розділом 1	58	8	8	-	40
Розділ 2. Сімейне право					
Тема 20. Предмет, метод, система та джерела сімейного права.	4	1	-	-	3
Тема 21 Сімейні правовідносини	4	1	-	-	3
Тема 22 Шлюб	6	2	2	-	2
Тема 23 Особисті майнові і немайнові відносини подружжя	4	-	2	-	4

Тема 24 Визначення походження дітей. Загальні підстави виникнення прав і обов'язків батьків і дітей.	4	-	-	-	4
Тема 25 Аліментні правовідносини батьків щодо дітей.	4	-	2	-	2
Тема 26 Форми влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.	6	2	2	-	2
Разом за розділом 2	32	6	8	-	20
<i>Усього годин</i>	90	14	16	-	60

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, метод, система і джерела цивільного права	1
2	Цивільні правовідносини	1
3	Правочини	2
4	Право власності та інші речові права	2
5	Загальні положення про договір	2
6	Предмет, метод, система та джерела сімейного права	1
7	Сімейні правовідносини	1
8	Шлюб	2
9	Форми влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування	2
Разом		14

6. Теми семінарських занять (практичних/лабораторних)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Цивільні правовідносини	2
2	Правочини	2
3	Представництво	2
4	Право власності та інші речові прав	2
5	Шлюб	2
6	Особисті майнові і немайнові відносини подружжя	2
7	Аліментні правовідносини батьків щодо дітей	2
8	Форми влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування	2
Разом		16

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет, метод, система і джерела цивільного права	3
2	Тема 2. Цивільні правовідносини	1
3	Тема 3 Об'єкти цивільних прав	2
4	Тема 4 Правочини.	2
5	Тема 5 Представництво	2
6	Тема 6 Здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання	2

	цивільних обов'язків.	
7	Тема 7 Цивільно-правова відповідальність.	2
8	Тема 8 Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність.	2
9	Тема 9 Право власності та інші речові права.	2
10.	Тема 10 Спадкове право.	4
11.	Тема 11 Право інтелектуальної власності.	2
12.	Тема 12 Zobов'язальне право	2
13.	Тема 13 Загальні положення про договір	2
14.	Тема 14 Zobов'язання, що виникають у зв'язку з передачею майна у власність.	2
15.	Тема 15 Zobов'язання, що виникають у зв'язку з передачею майна у користування.	2
16.	Тема 16 Zobов'язання, що виникають у зв'язку з виконанням робіт	2
17.	Тема 17 Zobов'язання, що виникають у зв'язку з наданням послуг	2
18.	Тема 18 Zobов'язання, що виникають у зв'язку з наданням фінансових послуг.	2
19.	Тема 19 Недоговірні zobов'язання	2
20.	Тема 20. Предмет, метод, система та джерела сімейного права.	3
21.	Тема 21 Сімейні правовідносини	3
22.	Тема 22 Шлюб	2
23.	Тема 23 Особисті майнові і немайнові відносини подружжя	4
24.	Тема 24 Визначення походження дітей. Загальні підстави виникнення прав і обов'язків батьків і дітей.	4
25.	Тема 25 Аліментні правовідносини батьків щодо дітей.	2
26.	Тема 26 Форми влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.	2
Разом		60

Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання студенти виконують у вигляді вирішення практичних задач за темами навчальної дисципліни

1. Права дитини в Україні та захист її інтересів

Дослідження основних положень Конвенції ООН про права дитини.

Механізми захисту прав дитини в сімейному праві України.

2. Шлюбний контракт: переваги та недоліки

Юридичний статус шлюбного контракту в Україні.

Порівняння правових норм щодо шлюбних договорів у різних країнах.

3. Усиновлення: правові аспекти та соціальні виклики

Порядок усиновлення в Україні: процедура та правові наслідки.

Проблеми та перспективи усиновлення дітей з різних соціальних категорій.

4. Захист майнових прав подружжя: розподіл майна після розлучення

Правове регулювання спільної та особистої власності подружжя.

Механізми врегулювання конфліктів при розподілі майна.

5. Альтернативні способи вирішення сімейних конфліктів

Медитація та сімейна терапія як спосіб запобігання судовим розглядам.

Правові наслідки використання медіації в сімейному праві.

6. Аліментні zobов'язання в Україні

Визначення та регулювання розміру аліментів.

Відповідальність за несплату аліментів та механізми примусового стягнення.

7. Особливості спадкування в цивільному праві України

Спадкування за заповітом та за законом.

Юридичні тонкощі спадкування майна неповнолітніми.

8. Правові аспекти цивільних правовідносин з іноземцями

Регулювання прав та обов'язків іноземців у цивільних правовідносинах на території України.

Шлюб з іноземцем: правові та процедурні аспекти.

9. Суругатне материнство: правові та етичні питання

Правове регулювання суругатного материнства в Україні.
Юридичні права біологічних батьків та суругатної матері.

10. Захист прав неповнолітніх у випадках розлучення батьків

Регулювання місця проживання та виховання дітей після розлучення.
Взаємовідносини між батьками та дітьми після розірвання шлюбу.

11. Захист честі, гідності та ділової репутації в цивільному праві

Механізми судового захисту при порушенні честі, гідності та репутації.
Аналіз реальних судових справ з приводу дифамації в Україні.

12. Правові аспекти оренди житла: права та обов'язки орендаря та орендодавця

Договір оренди: обов'язкові умови та права сторін.
Питання виселення орендарів: правовий аспект.

13. Непрацездатність та опіка: правові аспекти

Установлення опіки над неповнолітніми та недієздатними особами.
Права опікунів та піклувальників у правовій системі України.

14. Цивільна відповідальність за завдання шкоди

Види цивільної відповідальності за заподіяння шкоди майну та здоров'ю.
Способи компенсації та відшкодування моральної шкоди.

15. Еволюція інституту шлюбу та сім'ї: історія та сучасні тенденції

Як змінилися шлюбно-сімейні відносини в Україні за останні десятиліття.
Вплив соціальних змін на правове регулювання сімейних відносин.

НЕФОРМАЛЬНА/ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА

1) Онлайн-курс «Міжнародне гуманітарне право у професійній діяльності публічних службовців» https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+IHLPS101+2023_T3

В умовах міжнародного збройного конфлікту на території України важливе значення має поширення знань із міжнародного гуманітарного права (МГП). Воно забезпечує захист жертв війни та обмежує засоби та методи ведення воєнних дій. Події в Україні після 24 лютого 2022 року продемонстрували серйозні порушення міжнародного гуманітарного права з боку РФ та необхідність застосування знань із МГП представниками державних органів та органів місцевого самоврядування України.

2) Онлайн-курс «Благополуччя та захист дітей» на платформі «Прометеус»
https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+TI_W101+2023_T3

Модуль онлайн-курсу присвячений правам та потребам дитини. Дізнавшись про них, ви виконаєте активності, щоб краще зрозуміти фактори захисту та ризику

3) Онлайн-курс «Організація адвокаційної кампанії на місцевому рівні»
https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+AVD101+2021_T1

Надати громадським активістам та небайдужим громадянам ключові знання і навички щодо організації успішних адвокаційних кампаній. Онлайн-курс спрямований на підготовку відповідальних громадян, які хочуть змінити свої громади на краще, реалізувати ініціативи через інструменти місцевої демократії та вплинути на владу.

8. Види контролю і система накопичення балів

Поточний контроль знань		Самостійна робота інд. завд.	Залік / Екза мен	Сума
Модульна атестація № 1 (30 балів)	Модульна атестація № 2 (30 балів)			
Розділ 1	Розділ 2			
30	30	20	20	100

Максимальна кількість балів за результатами поточного контролю складає 60 балів, з яких:

- 30 – за теоретичні знання (доповіді на заняттях, проходження поточного тестування);
- 30 – за практичні вміння (виконання і презентація практичних завдань).

Допуск до підсумкового контролю складає 50 балів.

Максимальна кількість балів за результатами підсумкового контролю складає 20 балів, з яких:

20 балів – за теоретичні знання (з яких 10 – підсумкове тестування та 10 – усна відповідь на поставлені питання / розв'язання практичних завдань).

Критерії оцінювання роботи на практичних та семінарських заняттях:

Оцінка «відмінно» (5 балів):

- свідоме, правильне, глибоке й повне засвоєння і розуміння програмного матеріалу;
- виклад матеріалу впевнений, логічний, лаконічний, аргументований;
- уміння аналізувати відповідні положення, поняття, твердження;
- самостійне, творче застосування знань.

Оцінка «добре» (4 бали):

- свідоме з незначними помилками та прогалинами засвоєння програмного матеріалу, які студент спроможний виправити після зауважень або за допомогою викладача;
- самостійне репродуктивне застосування знань;
- деякі порушення логіки та послідовності відповіді.

Оцінка «задовільно» (2 - 3 бали):

- механічне, фрагментарне засвоєння матеріалу із великими прогалинами;
- порушення логіки та послідовності відповіді, недостатня самостійність мислення;
- репродуктивне застосування знань за вказівками викладача.

Оцінка «незадовільно» (0 – 1 бал):

- відсутність знань, умінь та навичок;
- несвідоме, механічне, фрагментарне засвоєння матеріалу з великими прогалинами;
- відсутність самостійності, неспроможність виправити помилки при зауваженні чи додаткових запитаннях.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

12-бальна шкала	30-бальна шкала	100-бальна шкала	Шкала ECTS	4-бальна шкала	Національна шкала екзамен/залік*
1	0-3	0-34	FX	2	Незадовільно
2	4-6	35-49			
3	7-9	50-59			
4	10-12	60-64	E	3	Задовільно
5	13-15	65-69			
6	16-18	70-74			
7	19-21	75-79	C	4	Добре
8	22-24	80-84			
9	25-27	85-89			
10	28	90-93	A	5	Відмінно
11	29	94-97			
12	30	98-100			

9. Рекомендована література

Основна література

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України. ВВРУ. 2003. № 40-44. Ст. 356.
3. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. № 2947-III. *Відомості Верховної ради України*. 2002. № 21. Ст. 135.
4. Житловий кодекс України від 30 червня 1983 р. № 5464-X. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1983. № 28. Ст. 573.
5. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 30. Ст. 379.
6. Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 року. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_003
7. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / За заг. ред. Бобрика В.І. К.: «Центр учбової літератури», 2016. 784 с.
8. Цивільне право України: Загальна частина : підручник / Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка; за ред. О. В. Дзери, Н. С Кузнецової, Р. А. Майданика. 5-те вид., стер. Київ : Юрінком Інтер, 2017. 976 с.
9. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах / за ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. К.: Видавництво Ліра-К, 2018. 736 с.
10. Цивільне право (частина загальна). Курс лекцій: навч. посіб. / за ред. І. Спасибо-Фатєєвої. – Харків: ЕКУС, 2021. – 448 с.
11. Цивільне право (частина особлива). Курс лекцій: навч. посіб. / за ред. І. Спасибо-Фатєєвої. – Харків: ЕКУС, 2022. – 640 с.

Допоміжна література

- 1 Надьон В. В. Обов'язки подружжя, що виникають при укладені правочину (договору). Ефективність норм права. Зб. наук. праць: матер. VII Міжнар. наук.-практ. конф. (17 лист. 2016 р. м. Київ. Київ. 2016. С. 320–324.
- 2 Надьон В. В. Обов'язки подружжя, що виникають з приводу спільної сумісної власності. Проблеми законності. 2016. Вип. 132. С. 46.
- 3 Надьон В. В. Аналіз статті 65 Сімейного кодексу України. Актуальні проблеми приватного права: матер. Наук.- практ. конф. присвяч.. 94-й річниці з дня народження д-ра юрид. наук, проф., член-кор. АН УРСР В. П. Маслова (19 лют. 2016 р., м. Харків). Харків: Право, 2016. С. 125–128.
- 4 Надьон В. В. Правові наслідки укладення договору одним із подружжя без належної згоди другого. Проблеми вдосконалення приватноправових механізмів набуття передачі, здійснення та захисту суб'єктивних цивільних прав: матеріали Наук.-практ. конф. Харків, 2018. С. 73-78.
- 5 Надьон В. В. Укладення договору одним із подружжя без належної згоди другого. Вісник південного регіонального центру Національної академії правових наук України. 2019. № 18. С. 51-58.
- 6 Надьон В. В. Розпорядження майном одним із подружжя, що є об'єктом права спільної сумісної власності. Спогади про Людину, Вченого, Науковця (до 60-річчя від Дня народження професора Ірини Володимирівни Жилінкової) /за заг. ред. Р. О. Стефанчука. Харків: Право, 2019. С. 157–165

Інформаційні ресурси:

Посилання на Ваш курс в системі електронного забезпечення навчання Moodle.

<https://epkmoodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=178>

1. Вся база «Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/a#Find>.
2. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
3. Офіційне інтернет-представництво Президента України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>.
4. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/>.
5. Офіційний портал Міністерства доходів і зборів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minrd.gov.ua/>.
6. Офіційний портал Міністерства соціальної політики України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mlsp.gov.ua>.
7. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
8. Офіційний портал Запорізької міської влади / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.meria.zp.ua/test/>.
9. Офіційний сайт Запорізької обласної універсальної бібліотеки імені О.М. Горького / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zounb.zp.ua/>.
10. Офіційний сайт Наукової бібліотеки Запорізького національного університету / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.znu.edu.ua/>.

[illegible]